REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi a următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nox. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiacare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 282. **Braşov, Joi 21 Decemvrie.** **1900.**

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care invităm pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe şése luni 12 coróne; pe trei luni 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi străinătate: pe un an 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai uşor prin ***mandate postale.***

Administraţiunea.

Nu-i de trăit cu Românii?!

(*S.*) Forte arare-ori se aude câte-o voce unguréscă mai favorabilă naţionalităţilor. Aceste tóte sunt privite ca trădătóre de patriă, fiind-că nu se simt fericite a servi de piedestal grandomaniei maghiare şi nu vréu se fiă folosite ca material pentru „a-se spori maghiarimea“. Décă totuşi se ivesce ici-colo câte un corb alb à la Mocsary, care pledéză pentru înţelegerea între Maghiari şi naţionalităţi pe basă de drept, îndată se ridică cu grămada toţi în contra lui şi-l cârâe şi-l ciupesc, de e vai de el.

Se tem patrioţii şoviniştî, mai ales cei ardeleni, că va fi pace şi linişte şi ei vor scăpăta din rolul lor fórte lucrativ de „element susţiitor de stat“ şi că statul va esista şi fără de ei, când ei nu pot esista fără de stat.

Abia a apărut prin foile ungurescî conversaţiunea unei dame maghiare, Hedviga de Popovits, cu d-l Urechiă asupra unui *modus vivendi* între Români şi Maghiari şi éta că o altă „damă maghiară“ se adreséză lui „Magyarország“, o damă — judecând după stil şi mersul ideilor fórte probabil cu musteţe tuhutumiane — care din Aiud, din „oraşul patimelor maghiare“ (ca şi când în 1848 alte oraşe şi sate n'ar fi pătimit) strigă ca din gura şérpelui în contra orî-cărui „modus vivendi“.

Nu voim a-ne ocupa cu espectoraţiunile damei din cestiune, sciind bine, că adî între mii de Maghiari ardeleni nu vei afla unul, care se vré sincer pacea şi înţelegerea. Prea bine se simt ei aşa cum e acum, decât se doréscă vr'o schimbare în raportul cu popórele conlocuitóre. Tot Ardealul este dat pe mâna lor, şi încă o mulţime de posturî grase în Ungaria. Dér ne vom ocupa puţin cu argumentele produse în pledarea contra unui „modus vivendi“, căci sunt cioplite cu mare rĕutate pentru a seduce şi aţiţa séu — fiind-că sedusă şi aţiţată este de mult — a ţiné caldă patima massei neprecepĕtóre a poporului maghiar.

„Dama maghiară“ din Aiud face o paralelă între modul cum sunt tratate naţionalităţile în Ungaria şi între tratarea Maghiarilor în România. Conclusiunea, firesce, nu putea fi alta, decât că naţionalităţile din Ungaria trăesc, în asĕmănare cu sórtea Maghiarilor în România, ca în sînul lui Avram.

Las' că paralelele întotdéuna schiopătéză. Dér nici nu se póte face paralelă între naţionalităţile de aici şi Ungurii din România, fiind-că aici e vorba de popóre cu milióne, pe când Maghiarii de dincolo de Carpaţi sunt numai adunătură de ómeni emigraţi de fóme din ţéra lor, séu căutând muncă şi noroc pe pământul ospital al României.

Pe noi Românii şi pe Slovaci ne au aflat Maghiarii aici, când au venit, şi ne vor lăsa tot aici când, póte, se vor întórce în patria străbună, (öshaza) pe care o tot caută cu atâta duioşiă şi nu şi-au aflat'o încă până adî. Maghiarii în România sunt veneticî, ei vin când sunt flămândî şi érăşi se duc décă s'au săturat şi au adunat parale.

Noi am susţinut şi susţinem ţĕrile acestea şi le-am apĕrat cu sângele nostru. Victoriile sĕvîrşite, aprópe miraculóse ale lui Uniade în contra Turcilor, n'ar fi putut fi câştigate fără de eroismul Românului, care a fost şi a rĕmas neîntrecut. Veneticii ungurî şi secui din România, nici-odată n'au adus asemenî servicii României. De ei România n'a avut nici-odată lipsă pentru apĕrarea ei. Sunt prea puţini cei împămênteniţî acolo, decât ca sĕ numere în acéstă privinţă, ér cei-ce nu sunt supuşî românî nici nu sunt obligaţî la serviciul militar. Tot aşa România n'are neapĕrată lipsă de braţele lor muncitóre, pe când nu scim ce ar face proprietarii ungurî, mai ales cei din Ardeal, décă ar emigra toţi Românii.

Cum póte face dér om cu mintea sănĕtósă asĕmănare între numĕrul neînsemnat de Ungurî şi Sĕcui, carî petrec în România, unde emigréză şi de unde se reîntorc după plac, cu poporaţiunea băştinaşă română de mai multe milióne din Ardeal şi Ţéra ungurescă, care este parte constitutivă din acest stat?

Mai scrie „dama maghiară“ politisantă din „oraşul patimelor maghiare“, că în România în şcólele ungurescî s'ar propune în limba română, pe când la noi se lasă Românilor în dragă voiă sĕ înveţe românesce în şcólele lor.

Acésta afirmare se baséză mai întâiu de tóte pe false informaţiunî. Şcólele ungurescî, nemţescî, bulgărescî etc. se bucură în România de deplina libertate a instrucţiunei, se pretinde numai ca sĕ cultive şi studiul limbei române, precum nici nu se póte altfel într'un stat omogeu naţional. Afară de acésta acolo cu toţii, şi streinii sciu românesce, pe când la noi ocupând Românii teritorii marî copilul român în aceste ţinuturî nicî vorbă maghiară nu aude. Şi totuşi chiar în şcólele române poporale este impus studiul limbei maghiare în contra legii firei şi a principiilor pedagogice.

„Patrióta“ din Aiud a uitat sĕ pomenéscă acel moment al liberalităţii maghiare pe terenul instrucţiunei, că pe când guvernul ungurесс nu îndópă cu limba maghiară şcólele susţinute numai de noi, pe atunci — spre ruşinea veacului şi în contra legei esistente — nu numai că nu ne înfiinţéză şcolî cu propunerea română în ţinuturile române, dér ne împiedecă chiar a-ne înfiinţa şcolî cu banii noştri proprii.

Mai amintesce „dómna“ din Aiud ca culme a liberalităţii maghiare, că aici la noi naţionalităţile pot vorbi pe la oficii în limba lor, pe când în România Maghiarului nu-i este permis a vorbi în limba maghiară.

Afirmarea acésta este la culme ridiculă. In România funcţionarii nu sunt datorî a cunósce altă limba decât cea română. La noi însĕ chiar legea impune funcţionarilor de-a pricepe limba română, ca sĕ se pótă înţelege cu poporul. Dér legea nu se ţine şi numai de nevoie e tolerat Românul a vorbi în limba sa, pentru-că nu scie unguresce. Rabdă el pentru acésta destule înjurăturî şi batjocurî dela tot tras-împinsul de funcţionăraş maghiar şi apoi când se tractéză de vr'un act însemnat, e constrîns, tot în contra legii, sĕ facă cheltuelî bietul om pentru traducerea lui în limba maghiară etc.

Maghiara politisantă din Aiud n'ar fi trebuit sĕ trécă cu vederea o clasică ilustrare a „libertăţilor“ dela noi. Pe când în România Maghiarii îşi ţin festivităţile lor naţionale în locurî publice, folosind stéguri maghiare, fără sĕ fiă supĕraţî de nimenî, pe atunci la noi sunt tîrîţî la poliţiă şi li-se face proces acelor bărbaţi şi femei, carî pórtă colorî naţionale pe vestmintele lor.

Firesce că în asemenî împrejurărî „dama maghiară“ din Aiud nu putea decât sĕ pledeze în contra orî-cărui „modus vivendi“ cu Românii. Ea póte fi „politisantă“, de Dómne feresce, dér politicósă nu este.

Urmările unui rĕsboiŭ între marile puterî.

Nu de mult cunoscutul consilier de stat rusesc, *de Bloch* a publicat în „Revue des Revues“ un *essay*, în care a încercat sĕ dovedéscă în cestiunea tribunalelor de arbitrii naţionale puse la conferenţa de pace din Haga de cătră Rusia, că Germania, care la acea conferenţă s'a opus mai tare propunerilor rusescî, şi-a vătĕmat printr'asta propriele sale interese, deóre-ce dela un rĕsboiŭ se póte aştepta la mai marî pierderî ca un alt stat.

Ideile desfăşurate în acest *essay* se motivéză şi se argumentéză pe larg într'o carte apărută tocmai acum a lui *Ioan de Bloch* întitulată: „Probabilele urmărî economice şi politice ale unui rĕsboiŭ între marile puterî“.

Bloch este de părere, că după ce timp aşa de îndelungat pacea lumii a fost privită ca o utopie, acum jurstările au ajuns aşa departe, pentru a face sĕ apară ca *utopie udevĕrată rĕsboiul* între puterile marî.

El susţine acéstă părere cu următórele argumente:

In primul rênd rĕsboiul în sine ar fi din punct de vedere technic imposibil. Inmulţirea forţelor armate, perfecţionarea technicei, duc cu timpul „lucrurile *ad absurdum*. Intr'un rĕsboiŭ mai mare européan, cheltuelile ar face *105 milióne francî pe di;* nu mai mobilisarea *pe jumĕtate a armatei germane* ar costa singură *dilnic 25 milióne Mărcî*. Pe când marile puterî, ce aparţin de-o parte triplei alianţe, de altă parte duplei alianţe, înaintea anului 1870 au putut mobilisa la olaltă cam 5 milióne şi jumĕtate de ómenî, ele dispun acuma de forţe armate de şépte-spre-déce milióne. Mobilisarea unor astfel de masse este simplu cu neputinţă, greutăţile marşului şi a proviantării nu se pot învinge.

O bătăliă capitală (decisivă) ar cere un spaţiu, ce ar fi cu totul necalculabil; nimenî nu-şi póte închipui cum ar trebui sĕ fiă condusă o astfel de bătăliă. La acésta se adauge technica modernă a armelor. Puterea de acţiune a artileriei francese de es. este adî de 133 de orî mai mare ca în 1870.

Urmarea acestei stărî de lucrurî ar fi, că nu s'ar puté purta decât numai lupte locale, pe când armatele cele marî ar trebui sĕ se întăréscă reciproc prin retranşamente. Pentru decursul unui astfel de rĕsboiŭ, ne dau un esemplu luptele înaintea Plevnei. Atuncî a pierdut partea atăcătóre, care a fost de patru orî mai numerósă, la fiă-care asalt între 36 şi 62 procente, şi acésta a fost înainte cu 25 de anî! Cât de colosal s'a desvoltat însĕ de atuncî technica modernă a armelor.

Urmarea acestor împrejurărî este că durata rĕsboiului va fi de tot îndelungată, şi fiind-că adî diferitele popóre atêrnă unul de altul *în privinţa economică* în mĕsură mult mai mare, ca orî şi când, ar trebui sĕ vină peste capul popórelor cea mai grózniсă miseriă economică. Mai întâiŭ ar trebui sĕ se nască *o grozavă urcare a preţurilor cerealelor* şi fómete mai ales în acele state, carî sunt avisate la importul de cereale din străinătate. Tótă producţiunea ar trebui sĕ stagneze; se póte de esemplu dovedi cu statistica, că ar fi chemaţî sub stég 86% dintre lucrătorii de mine silesianî. *Dările nu vor întra*, banii institutelor de economii se vor folosi pentru înarmărî. Imprumuturî nu se vor puté face în străinătate, grózniсele cheltuelî

se vor puté acoperi numai prin emisiune de banĭ de hârtiă, ceea-ce va trebui sĕ urce prețurile și mai tare. Confusiunea pe piața capitalelor va fi nespus de mare. Décă vom socoti chiar. că scăderea cursurilor nu va fi mai mare ca la începutul rĕsboiului germano-frances, așa·dér la valorile de depunere în termin mediu cu 20 la sută, ér pentru valorile de dividende în termin mediu cu 35%, atuncĭ totușĭ, de es. pierderile capitaliștilor austriacĭ vor face *8·5 mlliarde, de mărcĭ.*

Dér nu numai rĕsboiul este de condamnat, stricăciósă e și *pacea înarmată.* Cheltuelile pentru scopurĭ de rĕsboiu rĕmân, ce-i drept, în țéră, dér sunt *neproductive.* Décă din banii întrebuințațĭ pentru tunurĭ s'ar edifica case, ca sĕ aibă unde locui ómenii, carĭ acum n'au locuințe, acésta ar fi un avantagiu învederat. Fabricele pentru industria de rĕsboiŭ ar suferi ce-i drept, o perdere, dér mașinele lor ar puté sĕ fiă adaptate pentru alte scopurĭ. Lucrătorii, carĭ șĭ-ar perde munca, ar afla ocupațiune fără a causa nicĭ o perturbare în producțiune, décă s'ar face sĕ créscă și puterea lor de consumațiune.

In ce privesce conferența din Haga, d-l de Bloch deplânge amar, că diplomaților le-a succes, prin crearea unui program curat technic, de a împinge în planul din urmă ideia principală a propunerii rusescĭ, adecă dovedirea, că susținerea păcei înarmate e stricăciósă și imposibilă.

Multe încordărĭ, unele resultate curat formale, nicĭ un mers, acesta este bilanțul conferenței dela Haga. Décă ar fi ajuns până acolo, ca sĕ creeze un tribunal de arbitrii mai serios, cursul istoriei ar fi devenit cu totul altul, și rĕsboiul din Transvaal și China n'ar fi avut loc. „Dér totușĭ, — ḑice d-l Bloch — conferența, décă chiar n'a scris cartea păcii, cel puțin a compus precuvêntarea ei.“

Din România.

Cu ocasiunea *aniversării nascerei M. S. Reginei,* d-l P. P. Carp a adresat M. S. Reginei următórea cuvêntare:

Prea înaltă dómnă !

Presint Majestății Vóstre, în numele consiliului de miniștri, cele mai călduróse felicitărĭ pentru aniversarea nascerei Vóstre.

Vĕ urăm sĕ fițĭ încă mulțĭ anĭ, ca și în trecut, podóba femeilor încoronate. Inzestrată cum suntețĭ cu o rară inteligență, când nu ațĭ făcut, ațĭ inspirat și prin o deosebită fericire inteligența a lăsat inimei întréga ei libertate de acțiune. Nu e lacrimĭ, cu carĭ sĕ nu fi compătimit, nu e durere, la care sĕ nu fi căutat alinare, fiind astfel cea mai perfectă rĕpresentantă a femeei în ideala ei fire.

Scim, că lauda ce vĕ aducem nu e mică, dér lauda când e meritată, nu e o măgulire, este un act de recunoscință.

Sĕ trăițĭ Majestate!

Regele și Regina — spune relația oficială — au esprimat viile lor mulțumirĭ d-lor miniștri. Au primit apoi casele civile și militare etc. Regina a primit mai multe dame din societatea bucurescénă împreună cu copiiĭ lor etc.

*

D-l *Benger*, consul general al României la Stuttgart a publicat o a 2-a ediția, adăogită și revĕḑută a scrierei sale „*Rumänien, ein Land der Zukunft*“. Acéstă ediție a apărut în limbile germană, englesă și francesă. D-l Brăileanu, secretarul general al consulatului a avut onórea de a presenta M. S. Regelui, din partea d-lui Benger un esemplar frumos legat al acestei scrierĭ, în care Țéra românéscă e descrisă după isvóre oficiale și după informațiunĭ luate dela persónele cele mai consciente. M. Sa a binevoit a esprima înalta sa satisfacțiune.

*

Aḑĭ și mâne, Joi se va face la *Țibăneștĭ*, proprietatea d-lui P. P. Carp, o *mare vênătóre de lupĭ și vulpĭ.* La acésta vênătóre va asista Principele (moștenitor) Ferdinand însoțit de d-nii Tamm, secretar intim, și colonel Presan adjutant princiar.

Intre alții au fost invitațĭ d-nii M. Sutu guvernatorul Băncei, Cantacuzin-Pașcanu, I. Miclescu secretarul ministrului de justiție, Scarlat Vîrnav directorul R. M. S. precum și alte persóne de distincțiune. Principele Ferdinand, însoțit de suita sa, va sosi la Buhăeștĭ în diminéța ḑilei de unde vor fi condușĭ la Țibăneștĭ în rădvane moldoveneștĭ, escortate de câte-va sute de sătenĭ în haine de sĕrbătóre.

*

Membri sidicatului ḑiariștilor din Bucurescĭ au decis sĕ dea ḑilele acestea un banchet în onórea d-lui *A. Ciurcu*, fost director al *Timpului* și președintele acestui sindicat, care a împlinit 25 anĭ de carieră în ḑiaristică.

*

Pentru aḑĭ, Miercurĭ séra, 20 Decemvrie s'a anunțat la Teatrul Național din Bucurescĭ marea operă „*Hebrea*“ în *beneficiul* primadonei, a d-șórei *Onoria Popovicĭ.* „Ap. Naț.“ îndemnând pe toțĭ Românii sĕ-șĭ aducă prinosul sĕu ḑice:

„D-șóra Onoria Popovicĭ, Româncă din Brașov, dispune pentru moment de locul întâiŭ printre cântărețele nóstre tinere, atât ca voce cât și ca șcólă musicală și simțire inteligentă și căldură în interpretarea rolurilor din operile cele mai grele“.

*

Situația Băncei Naționale. Din situația sumară a Băncei Naționale încheiată la 9 Decemvrie estragem utmătórele cifre:

Stockul metalic al Băncei presentă un spor de 3.800.000 lei din care 2.200.000 lei *aur* și restul *argint*: tratele aur sunt în scădere cu 300,0000 lei.

Portofoliul și avansurile pe efecte sunt în scădere, portofoliul cu 6.592,000 și avansurile cu 4,400.000 lei.

Biletele în circulație sunt în crescere cu 11.164.146 lei ca urmare a sporului stockului Băncei.

Ințelegerea între guvern și Bancă a avut óre-care înrîurire asupra transacțiunelor dela sfîrșitul sĕptĕmânei, totușĭ însĕ lipsa de numĕrar se resimte fórte mult și cu tótă apropierea sĕrbătorilor afacerile stagnéză.

*

Profesorii gimnasului din *Călăraș*, au luat frumósa inițiativă de a da o mare *serbare* în séra de 23 Decemvrie v. *în folosul elevilor sĕracĭ.* Programul serbărei este fórte bogat, între altele se vor esecuta diferite figurĭ de gimnastică și dansurĭ naționale de către elevii gimnasiului sub conducerea d-lui profesor Amedeu Georgescu. Se vor juca 2 piese teatrale și se vor cânta mai multe cântece de către elevele șcólei profesionale. In fine musica militară va esecuta bucățĭ din diferite opere.

*

Meseriașii și breslele. — Dumineca a fost o nouă întrunire a meseriașilor în Bucurescĭ în care s'a discutat din nou asupra proiectului de lege depus din inițivă privată, pentru înființarea breslelor de meserii. O protecțiune mai mare a meseriașilor, astăḑĭ isolațĭ și nesigurĭ pe ḑiua de mâne, se impune și este necesară. Acéstă protecțiune nu o póte da însĕ decât Asociațiunea diferitelor specialitățĭ de meserii, constituțiunea lor în bresle.

Nimenĭ nu doresce mai mult ca noi, ḑice „Apĕrarea Națională“, se vadă prosperitatea meserĭașilor românĭ și înmulțirea lor, pentru ca sĕ nu mai vedem trista faptă că în multe din orașele țĕrii nu se găsesce aprópe nicĭ un meseriașĭ român. Meseriașii însĕ n'au fost fericițĭ în proiectul de lege ce au făcut pentru constituirea breslelor de meserii și în multe puncte au fost rĕu censiliațĭ și au dat breslelor o competință exagerată și au nesocotit unele principii de libertate a muncei.

Fără respectul muncei libere și a individualității meșterului, nu pot fi bresle autorisate în societățile moderne și meseriașii ar face bine, în interesul lor, sĕ modifice legea lor potrivit cu principiile moderne și sĕ se constitue așa cum s'au constituit breslele în Germania și Austria, larg deschise și de loc cu dreptur̆ tiranice asupra membrilor lor și asupra muncitorilor meseriașĭ în genere. Meseriașii noștri trebune sĕ înțelégă, că orĭ ce Român are dreptul de a munci și de a trăi și că numai atuncĭ causa lor va fi sigură de triumf, când cererile lor vor fi moderate și potrivite cu regulele și legile care conduc societățile moderne.

In întrunirea de Dumineca s'a comunicat și resultatul demersului, pe lângă d-l ministru ai domeniilor în privința cestiunei meseriașilor. D-l *Filipescu* a rĕspuns, că face reserve asupra proiectului pentru îmbunătățirea sórtei meseriașilor depus de d-l Brătescu la Cameră, și că va căuta sĕ dea o soluțiune satisfăcĕtóre revendicărilor meseriașilor.

*

D-l P. P. Carp, prim-ministru și ministru de finanțe, pentru a protegia *industria națională a lânei*, va ridica încurênd taxa dela 8 la 16 la suta de chilogram pentru importul lânei.

*

Dumineca viticultorii din județul Iașĭ au ținut o întrunire a cărui scop a fost găsirea unui mijloc de a interveni pe lângă guvern de a declara regiunea viticolă din jurul Iașilor ca filoxerată spre a replanta viile atinse de filoxeră.

*

D-l *Emil Gh. Racoviță*, savantul naturalist și esplorator român, a părăsit Iașii și a plecat în sudul Franciei — și nu se va reîntórce în țéră, decât la finele lunei Iunie.

*

Sumele depuse la Casa Economiei în Bucurescĭ s'au ridicat la 31 Octomvrie la cifra de 27,318,183 lei.

*

Cererile impuse de Asociațiunea *cultivatorilor de sfecle* din Moldova, fabricelor de zahar, au fost acceptate. Cultivatorii de sfecle au cerut, ca sĕmânța sĕ li-se dea pe costul ei, ér pentru vagonul de sfeclă au cerut 300 lei în loc de 250.

*

Ministerul *domeniilor* a scos în vênḑare și va ține licitație la Ianuarie pentru un numĕr de *30 de pădurĭ*, dintre carĭ 8 de brad și 22 de ștejar. Valórea acestor pădurĭ e estimată la 16,000,000 lei.

Pace în China?

Din *Peking* sosesce o scire fórte însemnată. Impĕratul *Kwangsu a primit neschimbate tóte condițiunile de pace* puse de marile puterĭ și printr'un edict a încunosciințat pe împuterniciții chinesĭ *Li-Hung-Cĭang* și prințul *Cing* despre acésta. Impĕratul a rugat tot-odată pe representanții puterilor, ca sĕ încépă cât mai curênd negocierile de pace, cu scop de a-se pune capĕt ostilităților.

Etă telegramele relative la acest pas important:

Paris, 31 Dec. Agenției „Havas“ i-se anunță din Peking: *Cing* și *Li-Hung-Cĭang* au predat ambasadorilor un edict împĕrătesc, în care împĕratul declară, că *China primesce nota puterilor* și îndruméză pe representanții ei a începe negocierĭ în cestiunea curmării ostilităților. Impĕratul îșĭ esprimă tot-odată dorința de a-se grăbi negocierile de pace, fiind-că pe la finele lui Februarie voesce sĕ se reîntórcă în Peking.

Londra, 31 Dec. Lui „*Times*“ i-se anunță cu data de 31 din Peking: *Chinesii au primit tóte condițiunile din nota comună* și au trimis declarațiunĭ formale despre acésta, cu rugarea de a-se începe imediat negocierile și de a-se sista ostilitățile. — „*Pall Mal Gazette*“ e informată, că s'a publicat chiar și armistițiu.

Newyork, 31 Dec. Pe împuternicițiĭ chinesĭ i-a surprins mult porunca împĕratului, de a primi condițiunile notei comune. Nicĭ *Li Hung-Cĭang*, nicĭ prințul *Cing* n'au creḑut, că va succede a determina curtea în timp de dece ḑile la conciliațiune. Porunca împĕratului ḑice, că nota sĕ fiă primită în tóte ale ei, dér sĕ-șĭ dea silința a stórce condițiunĭ parțiale mai favorabile, mai ales în ce privesce garnisónele ambasadelor și altele.

După tóte acestea în China ar fi sĕ fiă pace. Sĕ nu uităm însĕ. că pacea acésta o doresce împĕratul chines. Ce va ḑice însĕ împĕrătésa și sfetnicii sĕi mai puțin moderațĭ și înclinațĭ a primi condițiunile cunoscute ale puterilor? Viitorul proxim va deslușí intrebarea acéstă gravă.

Din Bulgaria.

Ḑiarul „*La Roumanie*“ aduce următórele informațiunĭ importante din Bulgaria:

„Situațiunea internă a principatului bulgar continuă a fi fórte precară. Am primit informații positive, carĭ confirmă acésta.

„Se scie, că membrii noului guvern sunt în continue neînțelegerĭ atât de seriose încât, acum trei ḑile, d-l Ivancioff a presentat demisiunea cabinetului, pe care îl presidéză.

„Prințul Bulgariei a refusat sĕ priméscă acéstă demisiune, cu tóte astea certurile între miniștri continuă. Sunt două partide în guvern, carĭ caută sĕ se predomine.

„Comitetul revoluționar din Sofia continuă teribilele sale jafurĭ, sub ochii nepăsătorĭ, e și aprópe complicĭ ai autorităților.

„Etă aicĭ două esemple convingĕtóre:

„Un supus austriac, comerciant în Plevna, a fost atacat, acum câte-va ḑile, de agenții comitetului, carĭ, după ce l'au bătut, i-au cerut bani pentru propaganda lor. Agentul diplomatic al Austo-Ungariei, alarmat de acéstă cutezanță, a însărcinat imediat pe vice-consulul sĕu ca sĕ, se ducă la fața locului, pentru a proceda la facerea unei anchete.

„Vinovații n'au fost până acum nicĭ arestațĭ, nicĭ chiar urmărițĭ, cu tóte probele pe carĭ le-a descoperit ancheta despre vinovăția lor.“

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Decemvrie v.

Parastas pentru Ioan Bădilă. Erĭ s'a serbat în capela Metropoliei din Sibiiu un parastas solemn pentru odichna sufletului rĕposatului binefăcĕtor *Ioan Bădilă.* Serviciul divin l'a oficiat d-l protopop I. *Papiu*, ér cântarile le-a esecutat corul seminarial. Printre cei de față era și I. P. S. Sa Metropolitul I. Mețianu, d-l archimandrit Il. Pușcariu, vĕduva Moldovan, familia Moga, prof. G. Dima și alții numerosĭ membrii din societatea română sibiiană.

Care va fi resultatul recensămêntului. Erĭ s'a început în țéra întrégă numĕrarea poporațiunei, care va dura până în 10 sĕu 15 Iannarie n. Cam 50,000 de comisarĭ de numerare sunt însărcinațĭ cu esecutarea acestei lucrărĭ. Resultatul definitiv al numĕrării nu se va puté cunósce decât pe la mijlocul lui Martie. Dér și până atuncĭ o fóie din Budapesta, care 'șĭ atribue un fel de dar de profețire, spune deja de pe acum, care va fi acel resultat. Ea îșĭ întemeiază spusele pe datele statistice, ce se adună an de an și din carĭ date se póte face un calcul mai mult decât aproximativ cu cât a crescut poporațiunea țĕrii anul din urmă față cu anii precedențĭ.

Fóia din cestiune ḑice, că pe basa datelor statistice din anul curent, numĕrul poporațiunei țĕrilor de sub coróna Sf. Stefan ar fi la 1 Ianuarie 1901 de: *19,900,000*; pe basa calculului din periodul 1880—90 și a sporului din acești anĭ: *19,262,000*; ér pe basa sporirei firescĭ 19,420,000. Diferența nu e mare. In mânia emigrărilor, carĭ în jumĕtatea periodului 1890—900 au întrecut sporirea naturală, fóia maghiară ḑice, că totușĭ numĕrul locuitorilor s'a sporit, fiind-că în timpul din urmă *imigrările* au întrecut emigrările. — Cu alte cuvinte, habar sĕ n'ai țéră, décă poporul tĕu băștinaș ia drumul pribegiei în strĕinătate, căcĭ nu veḑĭ tu cum vin peste Muncaciŭ și prin tóte punctele țĕrii perciunații, viitori tĕi cetățenii?

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat: In loc de *felicitărĭ de anul nou*: Dela d-l și dómna Dr. Valeriu *Branisce* 5 cor., Dr. I. *Bunea* 3 cor., I. C. *Panțu* 4 cor., P. *Roșca* 2 cor. și D. *Făgărășianu* 4 cor. — *Administrațiunea fondului.*

„Caĭ vindem, ómenĭ însĕ nu!“ Așa esclamă o fóie ungurécă la scirea, că agenți englesĭ cutreeră comitatele din Ardeal pentru a înrola soldați spre a-i trimite în Transvaal. Scirea acésta i-s'a trimis din Sibiiu ḑiarului „Neue Freie Presse“. Se ḑice, că fiecare soldat înrolat va primi un avans

de 800 coróne. Până acum nu se scie, décă cele-ce le spune fóia vienesă sunt adevěrate, orī numai invenţiunī pure. Fóia unguréscă amintită înregistrând scirea după „N. F. Presse,“ provócă guvernul sě împiedece ast-fel de încercărī englesescī, şi esclamă: „Cai vindem bucuros, ómenī însě nu“.

O nouă poesiă a Papei. Papa, după cum se anunţă din *Roma*, lucréză la o poesiă care va avé de scop a sěrbători intrarea în *noul secul* şi a forma aşa ḑicênd contrapondul creştinesc la *Carmen Saeculare* a lui Horaţiu. Poesia va fi, se ḑice, în curênd dată publicităţii.

Bătut dinaintea altarului. Din *Triest* se vestesce, că preotul *Don Mattevi*, a fost atacat şi bătut grav de un muncitor, pe când preotul făcea sluşba dumneḑeéscă. Muncitorul cu numele Tanella a fost arestat.

Krüger şi Ţarul. Luī „Petit Jornal“ din Paris i-se telegrafézǎ din *Mentone*, că curtea rusésců caută o locuinţă potrivită pentru Ţarul Nicolae în Mentone la cas când medicii vor permite Ţarului a merge acolo. Pressa amică Burilor crede, că décă Ţarul va merge la Mentone, Krüger va face încercarea de a fi primit de împěratul Rusiei.

Spion turc în Elveţia. Din Zürich se telegrafézǎ, că o parte a foilor elveţiene acusă pe plenipotenţiatul Turciei dela Geneva cu spionaj şi pretind sě i-se retragă exequatura.

Strămutarea unui regiment. Din Lemberg se scrie următórele: In timpul din urmă aprópe ḑilnic s'au întâmplat conflicte între ofiţerii regimentului de infanteriă Nr. 58 şi conducětorii muncitorilor social-democraţī. Prin foile socialiste polone au apărut sěptemânile din urmă adeseorī scirī despre unele pretinse ofense din partea ofiţerilor. In urma acestora conducětorul socialist Liebermann a atacat într'o nópte pe un ofiţer. Pentru acésta Liebermann a fost arestat, dér după interogatoriu fu liberat. Ḑiarul social-democrat „Naprzod“ anunţă acum, că ministrul comun de resboiŭ a strămutat regimentul Nr. 58 din Przemysl la Stanislau.

Cadourile de Crăciun — din America. După cum se anuţă din New-York, cu ocasiunea sěrbătorilor Crăciunului gregorian au fost trimise din America în Europa 37,000 epistole şi pachete de valóre, apoi mandate postale în valóre de 800,000 dolarī pentru familiile celor emigraţī la America. Mai este încă şi obiceiul că mulţī din America trimit banī în Europa prin mijlocirea caselor de banī. Astfel pe calea acésta au sosit în lumea vechiă ca la 3,600,000 fl. Mai mulţī banī trimit cei carī au emigrat din Germania, apoi cei din Irlanda şi Italienii.

Rěsboiul din Africa sudică.

Burii au raportat un nou succes. Lord *Kitchener* telegrafézǎ, că garnisóna englesă *Helveţia*, care forma o posiţiă de luptă însemnată lângă linia ferată Machadodorp Lydenburg, *a fost ocupată în 30 Decemvrie de cătră Burī*. Insuşī Kitchener mărturisesce pierderile însemnate ale Englesilor. Au fost *ucişī şi răniţī 58, ér 200 au căḑut în captivitate*. Lordul Kitchener se mângăe cu acesa, că a trimis o mică trupă în urmele inimicului şi alte ajutóre din Belfast.

Scirea despre acest nou desastru a produs fórte rea impresiune la Londra. „*Daily Mail*“ scrie:

„Devine tot mai clar, că trebue sě ne sporim în mod însemnat trupele nóstre sud-africane. Orī în ce parte soldaţii noştri sunt puşī pe picior de luptă, pretutindenī dau de belea. *Nicī ideiă nu ne putem face când se va sfîrşi rěsboiul*; scim numai, că Burii au înaintat şi mai mult în direcţia sudică a Caplandului, unde, probabil, li-se vor alătura numěroşī rebelī. Sperăm, că actualul ministru de rěsboiŭ nu va cădé în greşala antecesorului sěu şi va dispune neamânat, ca cel puţin încă 50,000 de ómenī sě fiă trimişī în Africa-sudică.

*

Intr'aceea lord Kitchener anunţă din Pretoria, că *situaţiunea nu s'a schimbat în Capland*. Burii năvălitorī s'au împărţit în cete micī, cei de vest, urmăriţī de Deley şi Tornecrof, au străbătut spre Carnar. Generalul French a ocupat Ventersdorp. *Clemens* anunţă, că pe calea Rustenburgului a întêmpinat resistenţă, ér podul căii ferate de lângă Pan a fost dat în aer cu dinamită.

*

Secretarul transvaalian *Boeschoten* — spune o telegramă din Bruxella — desminte în numele lui Krüger scirea răspândită de foile englese, că el (Krüger) ar fi avisat pe Botha, că Burii séu trebue sě lupte uniţī, séu sě depună armele, fiind-că ajutor nu se póte spera de nicăirī.

*

Din *Haga* se telegrafézǎ, că comandantul Grover *Botha*, fratele mai mic al generalissimului bur, a sosit acolo ducênd scrisorī importante dela *Steyn* şi *Schalk-Burgher*. Aceştia din urmă vestesc pe Krüger, că *situaţiunea Burilor este fórte favorabilă* şi că sorţii rěsboiului s'au întors pe neaşteptate.

O carte împěrătéscă.

Este destul de interesant sě se scie, că reformele, pe carī puterile europene vor sě le aplice în China cu arma în mână, împěratul „cerescului imperiu“ voia sě le aplice în mod pacînic. Ideile sale le esprimase nu de mult într'o carte, care a apărut în China, şi care a avut un rěsunet, pe care numai Biblia l'a avut asemenea de când lumea e civilisată. Cartea acésta întitulată *Chnen Hioh Pien*, adecă „Singura speranţă a Chinei“, scrisă de împěrat, a fost iscălită, din ordinul sěu, de Chan Chih Tung, unul din cei mai puternicī vice-regī ai imperiului. Efectul produs asupra masselor a fost aşa de mare, încât partidul conservator usa de tóte mijlócele spre a o nimicì. Societăţī secrete se formară sub preşedinţia lui Tuan, ér Boxerii începură sě lucreze.

Dăm aci câte-va estrase din acéstă carte sensaţională.

„Este o clasă de Chinesī, care dispreţuesce metodele strěinilor şi fără sě cerceteze perfecţiunea lor, refusă sě le adopte, sub pretext, că ele nu sunt menţionate în cei şése clasicī şi în Istoriile Chinei. Pentru ḑile nouě însě trebuesc metode nouě. Desfidem pe toţī aceştī amatorī ai vechiului sistem, sě protégă cóstele Chinei cu vechile canoniere. Inlăturând metodele moderne, ne închidem propria nóstră cale, rěmânem mândri de ignoranţa nóstră şi mai curênd séu mai târḑiu vom perì prin prostia nóstră.

„Ceilalţī reformiştī se împart în trei clase:

„Aceia, carī sunt înglodaţī în noroiul vécurilor trecute. Aceia, carī nu vor sě contribue cu banii lor la cheltuelile necesitate de crearea unei armate şi unei flote nouě. Aceştia la orī-ce inovaţie opun o estra-ordinară forţă de inerţie şi-şī afirmă admiraţia pentru vechile obiceiurī. Făţarnicii!

„In împrejurările de faţă ne vom ocupa de o singură cestiune: sě ne ridicăm la înălţimea situaţiei. Lăsaţi-ne sě lucrăm cu lealitate şi cu dragoste, sě profităm de orī-ce ocasie, ca sě ne sporim cinstea şi puterea. Cei, carī ţin frênele puterei, sě nu fiă preocupaţī decât de binele tuturora.

„In aceste vremurī critice, sfetnicii împěratului sě fiă cinstiţī şi sincerī, ocupaţī numai sě previe şi cel mai mic pericul, ce ar puté ameninţa imperiul; ofiţerii superiorī sě vegheze la frontieră şi generalii sě înveţe trupele dispreţul primejdiei şi arta rěsboiului. Intre popor şi soldaţī sě nu fiă decât dragoste cătră superiorī. Cărturarii sě se ocupe cu progresul sciinţei.

„Mântuirea nóstră este în menţinerea guvernului, religiei şi rassei nóstre.

„Décă clasele diriguitóre vor persista în nepăsare, leneşe, corupte, nefolositóre; de vor continua sě rěmână învěluite în orgoliu, în fundul palaturilor lor, pe când ţéra se îmbucătăţesce şi sfânta nóstră religie rěmâne părăsită, ele pot sě compună cărţī asupra trecutului şi sě vorbéscă în deplină cunoscinţă de causă despre filosofia moralei; lumea întrégă îi va veşteji“.

Intru cât privesce armata, împěratul se esprimă astfel:

„Trupele, într'o ţéră sunt ceea-ce e respiraţia pentru un cap. Nimenī n'a putut trăi fără sě respire, nicī o ţéră n'a putut esista fără armată. Şi astăḑī se găsesc în China ómenī fórte sus puşī, carī spun, că imperiul de mijloc ar trebui sě se unéscă cu legea pentru desarmare, căcī imperiul se află într'o situaţiune disperată şi acţiunea lui ar garanta pacea în Orient.

„Părerea nóstră este, că în loc de-a aduce pacea în China, desarmarea ei nu i-ar causa, decât nouě insulte din partea celorlalte puterī. *Hssang-Su* (400 anī a. Chris.) a fundat o societate de acest fel şi a fost respins de *Tze-Han*, care pětrunsese planurile lui de trădare cătră Regī. Cât de mult ar trebui sě fim cu luare aminte acum, când tóte marile puterī vorbesc de desarmare! De vom menţine armata nóstră, popórele micī ne vor respecta, ér cele marī vor avé frică de noi. De ne vom alia cu Europa, ea va fi victoriósă. De ne vom alia cu Asia, ea va învinge.

„Mulţī dintre noi au o încredere absolută în legile internaţionale, însě ei sunt tot aşa de stupiḑī, ca şi aceia, carī speră la desarmarea séu pacea generală. Intre ţěrī înarmate de-opotrivă, legile internaţionale servesc la ceva. Dér ce putere pot sě aibă legile internaţionale, când e vorba de un diferend, o luptă între un popor tare şi unul slab?“

Asupra libertăţii accesului în porturī şi chiar în interiorul ţěrii, împěratul se esprimă astfel:

„Nu trebue sě ne speriem de faptul, că ómenii introduc séu esportă mărfurī şi vor sě aibă intrare liberă în oraşele din interior. Sě construim drumurī de fier, şi plugarul va puté sě cultive pământurī, carī astăḑī sunt pustii; negustorul va puté aduce obiectele de carī are nevoie, şi carī i-se cer; lucrătorul va găsi pretutindenī maşinī, carī sě-i ajute la munca sa; productele minelor ar fi folositóre şi remunerătóre, ér cósta Chinei va fi păḑită de mii de soldaţī înarmaţī, pe carī îi vom puté deplasa cu cea mai mare înlesnire“.

După construirea căilor ferate, împěratul preconiséză facerea de căi nenuměrate, servindu-se de comparaţia corpului omenesc, a sângelui, care duce viaţa fiă-cărui membru, ḑicênd, că tot astfel căile vor duce bogăţia până în regiunile cele mai sěrace

„Sě nu rěmânem în urma celorlalte popóre, carī călětoresc în interior şi în străinătate, sě nu rěmânem paralisaţī în casa nóstră, din causa lipsei mijlócelor de transport.“

Mai multe capitole din cartea imperială sunt consacrate reformei instrucţiunei. Şi aci împěratul dă un strigăt de alarmă şi arată primejdia de-a rěmâné inferiorī popórelor, carī prosperă, graţiă instrucţiei moderne. Comerciul, agricultura, esploatarea bogăţiilor miniere, întrebuinţarea uneltelor nouě, tóte acestea trebue sě le înveţe muncitorii, plugarii şi comercianţii.

„De nu ne vom schimba curênd, ce va fi de noi? Sciinţa Europei va deveni din ce în ce mai mare, pe când stupiditatea Chinei se va îngroşa şi mai mult. Vom fi desemnaţī ca o pradă sigură a apusului; comerciul străin va continua în China, însě nu în beneficiul imperiului, şi décă nu în aparenţă, de fapt vom deveni sclavī apusului.“

Progresele marī ale Japoniei, care a trimis în Europa tinerī, ca sě înveţe arta diplomatică, sunt date de împěrat ca esemplu. El ar dori, ca şi China sě trimită tinerī în Europa, ca sě profite de binefacerile civilisaţiunei.

Ultimele capitole ale cărţii împěratului sunt consacrate pressei. Impěratul o voesce liberă, rěspândind scirile, instrucţia şi împrăsciind ignoranţa superstiţiei.

Ca încheere, împěratul cere suprimarea absolută a vênḑărei opiumului, acest flagel groznic, care atacă mai întâiŭ raţiunea Chinesilor, nimicesce în ei orī-ce inteligenţă, orī-ce voinţă, şi-i împinge prin lenevià la crimă, lasă corpul şi spiritul prada tuturor bólelor, abrutiséză rassa şi o lasă fără putere la discreţia cotropitorilor.

Cum am ḑis însě, reacţionarii au făcut tot ca sě nimicéscă efectul acestei cărţī şi în acelaşī timp ca sě împiedece pe împěrat de a da trebilor publice direcţia, ce o voia el, şi astfel s'a ajuns la situaţia de astăḑī.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 2 Ianuarie. In discursul sěu de anul nou ministru-preşedinte Szell a declarat, că parlamentul actual va desbate încă legea de incompatibilitate şi legile preceptate pentru căile ferate vicinale; lucrările marī ale reformei administrative, rěmân în sarcina viitórei diete.

DIVERSE.

Cum s'a refugiat împěrătésa chinesă din Peking? Un ḑiar din Saughai publică nisce aměnunte, până acum cu totul necunoscute, despre modul cum s'a refugiat curtea împěrătéscă chinesă din Peking. După aceste împărtaşirī, pe carī le-a primit acel ḑiar dela un mandarin bine informat trei sute de eunuchī bine înarmaţī au însoţit cortegiul împěrătesc. Când ajunseră la o pórtă înaltă a oraşului, sentinelele n'au voit sě-i lase sě tréca fără vorbă. Pórta de ast-fel era tixită de Chinesī, carī se refugiau. Timpul însě era scump şi nu se putea perde, de aceea împěrătésa dădu poruncă eunuchilor sě tragă câte-va salve de puşcī în Chinesii adunaţī. Acésta şi-a avut efectul, numai decât s'a deschis drumul şi trăsurile împěrătescī au trecut mai departe peste cadavrele Chinesilor. Sera cortegiul a sosit în Huailaisien, unde mandarinul cercului Wu Alle a primit în locuinţa sa pe membrii familiei împěrătescī. Věduvei împěrătese îī clănţăneau dinţii de frig, ea nu şī-a putut lua cu sine destule haine. Mandarinul dela care împěrătésa a cerut haine, i-a rěspuns, că nu-ī póte servi cu haine mandsuane, ci numai cu de cele femeescī chinesescī. Impěrătésa ḑise, că acum e tot una, şi în grabă îmbracă hainele ce i-le-a adus. După acésta se puseră la masă sě mănânce ceva, fiind-că tótă ḑiua n'au mâncat nimic. In timpul mâncării împěrătésa îşī plânse amar sórtea tristă, s'a plâns prinţilor, miniştrilor şi generalilor, carī se ḑice, cu înscciinţările false au rětăcit pe drum. Pe mandarin, pentru primirea acésta cordială, l'a avansat la un grad mai mult.

Literatură.

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banī. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

STRUGURI de masă fórte frumoşĭ, ca cum ar fi culeşĭ de pe viţă, **se capĕtă în fie-care ḑi în cantitățĭ marĭ la E. R. Fernengel** Strada Hirscher Podul batuşilor **nr. 2.**

Dela Tipografia „AURORA“, A. Todoran
din Gherla — Szamosujvár,
se pot procura următórele cărțĭ:

Cuvêntărĭ pe Dumineci. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormitul — Iustin Popfiu, 48 predicĭ pe 38 Dumineci 2.20

Cuvêntărĭ bisericescĭ (acomodate pentru orĭ-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediţia II. 1.20

Cuvêntări bisericescĭ (pe Duminecĭ) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrb. de peste an de I. Papiu 1.50

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de I. Papiu 1.50

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ. Din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de Tit Budu, vicar . . . . 1.—

Catechese pentru pruncii şcolarĭ de Tit Budu, vicar . . . . —.40

Cuvinte de aur séu învĕţăturĭ înţelepte date de un părinte fiiului seu, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea —.80

Dumnedeéscа liturgie a celui dintru sfinţi părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroş . . . . —.25

Manual catechetic pentru primii anĭ şcol. de Basiliu Raţiu . . . . —.40

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse şi elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameşului . . . . —.80

Rugăciunea D-lui, „Tatăl nostru“, esplicată pe scurt de I. Boroş . . . . —.10

Tipicul preoţesc din cărţile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar . . . . —.50

Istoria icónei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula . . . . —.10

Bocete, adecă cântărĭ la morţĭ, adunate de I. Pop Reteganul . . . . . . —.40

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebrale, urmate de iertăciunĭ, epitafe ş. a. —.25

Omul şi lumea, cântărĭ funebrale de Aron Boca Velcherianul . . . . . —.08

Albina şi leneşul de Aron Boca Velcherianul . . . . —.10

Amintirĭ din Grecia de Teodor Bulc, profesor gimn. . . . . —.60

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broşat . . . —.25

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung . . . . —.10

Bunica şi nepotelul. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu . . . . —.06

Cântul în şcóla poporală de Iuliu Pop, învĕţ. Năsĕud, Praxă. Teorie. Cânturĭ —.30

Cartea ilustrată pentru copiĭ şi copile. Cu 18 ilustraţiunĭ, de G. Simu . . —.25

Cartea plugarilor séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor şi celelalte ramurĭ ale economiei de I. Georgescu . . . . —.25

Codrean, Craiul codrului, de George Simu . . . . —.06

Cântăréţa. Novelă de Dem. Dan —.15

Carmen Sylva, Prelegere publică ţinută prin V. Nicóră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei României. . . . —.10

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de P. Reteganul . . . . —.28

125 Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc . . . . —.12

Cu vêrful penei Scrierĭ satirico-umoristice de Anton Popp. I. Monológe. II. Humor şi satiră. O broşură fórte petrecĕtóre —.55

Din poveştile lui Esop de Aron Boca Velcherianul . . . . —.08

Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea . . . . —.12

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu . . . . —.30

Ḑile negre. Versurĭ de Petrea dela Cluşiŭ — cu o prefaţă de G. Simu. . —.15

Felicitărĭ în poesii şi prosă la Anul-Nou, ḑiua nascerei şi ḑiua numelui către tată, mamă, moş, unchiu, mătuşe, nănaşĭ, tutorĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi alocuţiunĭ şi vorbirĭ cu diferite ocasiunĭ şcolastice, de George Simu . —.20

Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.08

Geografia şi Istoria în şcóla poporală. Manual compus conform planului de lecţiunĭ a d-lui V. Petri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrişor, învĕţător . . —.40

Gruia lui Novac . . . . —.10

Horia lui Pintea Vitézul . . . —.06

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar . . . . . . —.10

Indreptar pentru ortografia română, de Vas. Dambrava . . . . —.12

Impĕrăţia ţiganilor pe vêrful unui plop de A. Boca Velcherianul . . . . —.08

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte. După Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulf . . . . —.30

Lira Bihorului. Balade poporale de Antoniu Popp . . . . —.20

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor. — Poesii religióse-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul, cu o precuvêntare de G. Simu . . . . —.25

Monológe de Antoniu Popp:

Nr. 1. Pe neaştepte . . . . . . —.04
Nr. 2. Pentru-ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . —.08
Nr. 3. La Anul-nou . . . . . . —.04
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . —.04
Nr. 5. O păţanie . . . . —.04

Merinde dela şcólă séu învĕţăturĭ pentru popor, culese din ḑiarul unui şcolar, de Dr. Georgiu Popa . . . . —.60

Miseriile sociale Novelă de P. C. Z. Rovinar . . . . —.15

Musa Someşanĭ. Poesii poporale române din jurul Năsĕudului. Adunate şi aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25

N-rii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco . . . . —.20

Nopţĭ de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu . . . . —.60

Opsagurĭ. Cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de I. P. Reteganul —.40

Păcălitul. Monolog comic de Antoniu Popp. Preţul . . . . —.04

Opera unui om de bine. Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar . . . . —.10

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi aranjate. Preţul red. (dela fl. 1.20) la . . . . —.60

Povestea Pascului séu credinţa deşértă poporală. De Ar. Boca Velcherianul —.08

Părintele Nicolae. Schiţe din viéţa preoţilor, de G. Simu . . . . — 30

Pietatea poporului român, séu cântărĭ evlavióse pentru cei-ce merg la mănăstire, la locurĭ sfinte şi în procesiunĭ. Compusă de doi preoţĭ gr. cat. Murĕşenĭ din diec. gr. cat. a Oradei-mare . . . . . . —.10

Păcală şi Tândală. Poveste de G. Cătană . . . . —.10

Prietenul sătényului român. Sfaturĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţĭ, compus de I. P. Reteganul . . . . —.30

Pilde şi sfaturĭ pentru popor de I. Popp Reteganul . . . . —.30

Probitatea în copilărie. Schiţă din sfera educ. după Ernest Legouvé . . . —.06

Poveştile Bănatului. de George Cătană, învĕţător. Tom. I, II, III á 25 cr., tóte 3 tomurile . . . . —.65

Regulĭ şi sfaturĭ bune pentru pruncii şcolarĭ, de Ar. Boca Velcherianul . —.10

Renascerea limbei române în vorbire şi scriere, de Dr. Gr. Silaşi, broş. II. şi III. Preţul fie-ărei broş. . . . . —.40
Ambele de-odată . . . . —.70

Rîsete şi zîmbete de Tit. V. Gheaja —.30

Românul în sat şi la óste, de Ioan Pop Reteganul . . . . —.30

Schiţe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. . . . . 1.—

Suspin şi zimbire. Poesii şi prosă de Ant. Popp . . . . —.40

Starostele séu datinĭ dela nunţile Românilor ardelenĭ de I. Popp Reteg. —.15

Trandafirĭ şi viorele. Poesii poporale de I. P. Reteganul. Ediţiunea a III. . —.30

Ţiganul la mănăstire. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . —.08

Ţiganul în Raiu. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.08

Ţiganul şi Magnatul séu vraja şi farmecele poporale, de A. B. Velcher. —.08

Ultimul sichastru. Tradiţiune de George Simu . . . . —.06

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de A. . . . . —.25

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţămêntul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediţia III. 1.20

Omul. Noţiunĭ din Anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc, de George Cătană . . . . —.25

Orar General pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător, de Georgiu Magyar . . . . —.40

Viéţa P. C. Verg. Maria, de C. Darabant . . . . —.15

Zîna Câmpiei, de A. Boca Velch. —.08

Cărţĭ de rugăciunĭ:

Icóna sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătcaşiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediţ. V., corésă şi amplificată. — Legată simplu . . . . — 50
legată în pânză . . . . . —.80
legată în piele 1.60
„ „ catifea . . . 2.50—3.80

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, fórte frumos ilustrată. — Preţul unui esemplar legat simplu . . . . —.50
legat cu pânză . . . . . —.80
„ „ piele şi aurit . . 1.60
„ „ legătură de lux 2.50—3.80

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ, fórte frumos ilustrată pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. — Preţul unui esemplar legat . . . . —.22

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţul unui esemplar legat . . . . —.10

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciunĭ frumóse. Preţul unui esemplar legat şi espedat franco este . . . . —.10

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Preţul unui esem. legat şi spedat franco —.12

Din „Literatura poporală“,
de *Dometiu Dogariu.*

Nr. 1. **Moş Toma Bădiceanu,** vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele. Preţul . . . . . —.06
Nr. 2. **Vlad Hoţul** dela Săcele. —.06
Nr. 3. **Insurătórea Sórelui** (basm) —.06
Nr. 4. **Finul bucătăresei împĕratului** (basm) . . . . —.06
Nr. 5. **Vacărelul** (basm) . . . . —.06
Nr. 6. **Diana,** dîna munţilor şi **Fata de împĕrat** cu mânile tăiate (2 basmurĭ), —.06
Nr. 7. **Cincĭ dialogurĭ** întocmite pentru elevii şcólei popor. menite ca producţiunĭ la esamene şi alte festivităţĭ şcol. . . —.10
Nr. 8. **Spiriton şi Niculae** (basm) —.06
Nr. 9. **Fiiul oiĭ** (basm) . . . . —.06
Nr. 10. **Povestirĭ şi anecdot. pop.** —.10

Biblioteca teatrală a „Aurorii“.

Nr. 1. **Calea dréptă e cea mai bună,** comedià într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant . . . —.10

Nr. 2. **Paza Maicii sfinte.** Dramă în 4 acte, localisată de Ant. Popp . . —.12

Nr. 3. **Otrava de hârciogĭ.** Comedià într'un act, de Ant. Popp . . . . —.08

Nr. 4. **Pedepsirea vanităţii.** Dramă într'un act, trad. din limba francesă de At. Bologa . . . . —.10

Nr. 5. **Discreţiă fără voiă.** Comedià într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant . . . . —.12

Nr. 6. **Crescătorul.** Comedià într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant . . . . —.10

Nr. 7. **Otrava femeiască,** comedià de I. Ţinţar . . . . —.10

Nr. 8. **Distraşiĭ.** Comedià într'un act de C. Darabant . . . . —.10

Cărţĭ de şcoală aprobate
şi recunoscute ca cele mai bune şi mai metodicesci
de *Vasile Petri*:

Nou ABCD-ar românesc. Ediţiunsa XII. emendată şi aprobată de înaltul min. reg. ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul sĕu nr. 16.006 din a. 1889.
Preţul unui esemplar legat . . 25 cr.

Legendar séu carte de cetire pentru şcólele poporale. Partea I-a: pentru al 3-lea şi al 4-lea an de şcólă. Ediţiunea X., emendată şi aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul sĕu nr. 11.295 din 1889. Un esemplar legat . . . . —.50

Tot de acelaşĭ autor:

Şcóla română. Fóie pedagogică şi didactică pentru interesele institutelor de învĕţămênt şi ale organelor acestora. Anul III, IV. şi V. (I. şi II. e epuisat. Fie-care an 1 fl., cu porto 1.10

Şcóla practică. Magazin de lecţiunĭ şi materii pentru instrucţiunea primară. Tom. II. III. şi VI. (I. e epuisat), fie-care 1.—
cu porto 1.10

Plan de lecţiunĭ pentru şcólele românescĭ. Intocmit pe 30 de sĕptĕmânĭ 25 cr., cu porto . . . . —.30

Plan de învĕţămênt pentru şcólele poporale nemaghiare, în înţelesul articlului de lege XXXVIII. din 1868 şi 1879. Edat în urma ordinaţiunei minist. reg. ung. de culte şi instrucţ. publ. din 29 Iunie 1889, Nr. 17,284. Preţul . . . . . . 22 cr.

Legea de pensiune pentru învĕţătorii poporalĭ din Ungaria, dimpreună cu ordinaţiunile ministeriale publicate în urmă, preţul . . . . —.22

Scriptologia séu modul de a învĕţa cetitul scriind. Indreptar pentru învĕţătorĭ la tractarea cetitului în şcólă . . . 1.—

Almanachul preotului Român pe anul 1901. Preţul unui es. 30 cr., espedat prin postă 35 cr., 6 esem. comandate de-odată costă espedate franco numai . . . 1.60

Călindarul „Aurorei“ pe an. 1901. Preţul unui esemplar . . . . —.25
prin postă franco . . . . —.30
6 esemplare spedate franco . . . 1.35

„Călindarul Plugarului“ pe anul 1901. Pretul unui esemplar . . . . . 25 cr.

Tot de aicĭ se pot procura tot soiul de cărţĭ şcolastice şi altele, apărute orĭ şi unde.

Recuisite de scris pentru şcólă şi cancelarie. — Tot soiul de tipăriturĭ oficióse.

Tipografia nóstră primesce spre efectuire tot soiul de lucrărĭ tipografice cu preţurile cele mai moderate.

Catalóge se trimit orĭ-şi-cuĭ gratis şi franco. **Vêndĕtorilor se dă rabatul cuvenit.**

Tóte comandele a se adresa la: Tipografia „AURORA“ A. Todoran,
în Gherla — Szamosujvár.

Tóte cărţile de mai sus se pot procura direct şi dela Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Tipogrfiaa A. Mureşianu, Braşov.